

SETEMBRE 2015 - ANY XXXVII - NÚM. 143

Llum d'Oli

P O R R E R E S

ESTANC
CA NA JAUME

Tabac - articles de regal - papereria - llibres
i tota classe de revistes i diaris

Carrer Sant Roc, núm. 2 - PORRERES

MAN'S

L'Almoina, 30
Tlf. 971 16 84 56
Porreres · Mallorca

Pepe Jeans
LONDON

LIBERTO

DIESEL
FOR SUCCESSFUL LIVING

Sebastià Vidal Mas
Foto Vidal - Porreres

Avinguda Bisbe Campins, 22
Telf. 971 64 73 20

LLG FUSTERIA
LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)
Taller: Ctra. Porreres - Montuiri, Parcela 250
Telef. i Fax 971 16 84 66

Germans Leiva

Antonio Marqués, 2
07003
PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 76 34 92
Fax: 971 75 19 63

www.viajespegaso.com

Llum d'Oli

Setembre de 2015 - Núm. 143

Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer d'en Mago, s/n
agrupacioculturalporreres@gmail.com
www.agrupacioculturalporreres.blogspot.com
www.facebook.com/agrupacio.porreres

Consell de redacció:

Llúcia Salleras Julià
Antoni Sorell Mora
Bartomeu Garí Salleras
Joana Mora Cerdà
Joan Barceló Barceló
Joan Miralles Plantalamor

Col·laboradors/es:

Maria Barceló Crespi
Germanes Barceló-Crespi
Francesc Melià
Antoni Sorell Mora
Joan Barceló Fusteret
Joan Barceló Capeller
Bartomeu J. Barceló Ginard
Jaume Rosselló Tomàs
Llúcia Salleras
Simó Tortella
Maria Antònia Sureda
Pere Muntaner
CC Verge de Montí-sion
CEIP Escola Nova
Adrià Domènech
Sebastià Salom
Assemblea Popular de Porreres
Maria Antònia Nicolau Rosselló
Col·lectiu Sang de Terra
i Col·lectiu de Poesia

Fotografies:

Simó Tortella
Arxiu Agrupació Cultural

Coberta:

Fotomuntatge Gràfiques Llopis

Imprimeix:

Gràfiques LLOPIS, S.A
Tel. 971 58 04 89
e-mail: disseny@grafiquesllopis.com

*Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors.*

L'exhumació de la fossa comuna del cementeri de Sant Joan va permetre la recuperació de tres víctimes de la repressió de la guerra civil però, al mateix temps, ha permès obrir la porta a futures intervencions, moltes d'elles aturades com a conseqüència de l'irrisori compromís demostrat pels polítics estatals, autonòmics i locals. Ben segur la transició política no va ajudar a resoldre aquesta qüestió, tot i que el discurs oficial deia que va ser modèlica, ja que els vencedors i els vençuts de la guerra civil van saber cedir fins a trobar una forma de convivència que evités el conflicte. Una explicació simplista i distorsionada, encara que aquest discurs va ser mitificat pels qui manaven i, algunes vegades pels qui ho fan ara.

La transició va saer un procés més inevitable que exemplar. La prudència, l'equilibri de forces i sobretot la por van fer ignorar la reparació de la dignitat de les víctimes de la repressió i la dictadura. Els governants "presumiblement" demòcrates van evitar "passar comptes" amb qui havia participat en la repressió, a més, els donaren aixopluc. Oficialment, mai no hi va haver crims ni càstigs. Ningu va reclamar res als repressors i ningu va reconèixer res als reprimits.

Dècades després, la situació no ha canviat massa. En moltes ocasions els polítics han tancat els ulls i han ficat assumptes pendents sota la catifa, com qui hi amaga la porqueria que no vol veure, tapada pel pes d'un silenci còmplice. Mai no s'han atrevit a investigar els crims de la repressió ni de la dictadura, ni han volgut obrir les fosses comunes on hi ha soterrades centenars de víctimes, perquè siguin identificades i enterrades dignament pels seus familiars. Alguns deien que no es va poder fer, però hem de saber que tampoc no es va intentar. Tot plegat, va fer que les víctimes de la repressió quedessin tancades dins el calaix de l'oblit.

En moltes ocasions, les exhumacions dels presumiblement "perdedors" s'aturaren gràcies a una frase màgica i alhora cruel: no hi ha consens. El consens polític pel qual durant molts anys ha igualat injustament els opressors i els oprimits, però tots sabem que no eren el mateix: uns lluitaren per defensar els ideals democràtics de la Segona República i altres defensaren els valors feixistes i franquistes, totalment antidemocràtics. És indubtable que la repressió de la guerra civil va ser duríssima a molts pobles de Mallorca, però sobretot a Porreres. Devora el nostre cementeri foren afusellades moltes persones que eren transportades de les sinistres presons de Palma. L'obertura de la fossa comuna de Porreres pot fer molta llum sobre un gran nombre de desapareguts de la guerra. No només es remouran unes terres i s'hi trobaran unes restes de les víctimes, també tot un poble tornarà a mirar de cara la seva memòria col·lectiva. És necessari afrontar aquesta feina. És l'única manera de poder garantir que no es tornaran a repetir aquells fets pels quals el nostre poble fou conegut durant molts anys. L'única manera de mirar cap endavant és des de l'experiència i el coneixement del passat.

Després de les eleccions autonòmiques del mes de maig, es va nomenar un nou govern, aquest està elaborant dues noves lleis: la Llei de fosses i la Llei de Memòria Històrica. Això vol dir que ha arribat l'hora de decidir. El passat dia 28 de setembre tots els grups polítics que conformen el consistori de Porreres votaren a favor de la moció presentada per la comissió de Memòria Històrica que expressava el desig d'iniciar els tràmits per fer les cates a la fossa del cementeri municipal de Porreres i tancar així aquesta etapa vergonyosa. Creiem que és una decisió que honora tots els regidors siguin del color polític que siguin. Realment feren un acte de justícia, d'esperança i de pau.

Sembla que existeix una voluntat política de començar a fer passes per tal d'obrir la fossa comuna de Porreres. Ara queda transformar les paraules en fets. Si no és així, seguiran amb l'amnèsia col·lectiva que ha garantit la impunitat dels vencedors de la guerra civil i, al mateix temps, seran còmplices del que feren els botxins feixistes, aquells que nit rere nit s'acostaven a La Creu i s'esbravaven vessant sang d'innocents. Uns "presumptes" perdedors que feia unes hores els havien tret de can Mir, Bellver o de la presó de dones de Can Sales amb el beneplàcit, entre d'altres, d'una monja porrenca que era directora de la presó Hermanitas.

SOPAR DE CLOENDA

El passat 3 de juliol vàrem celebrar el sopar de cloenda del cycle d'activitats de l'Agrupació Cultural al restaurant de n'Hereveta. Com és habitual, bona companyia i bona conversa.

Vàrem poder gaudir de la música en directe de ProjectART Jazz, grup de jazz de l'Escola de Música de Porreres.

Joves músics interpretant cançons de sempre per animar la vetllada.

ACTES TRICENTENARI 1715-2015: PRESENTACIÓ DEL LLIBRE FORA BOTIFLERS, FORA GALLS! DE MATEU MORRO

Dia 26 de setembre varem celebrar el primer dels cinc actes del cycle dedicat al Tricentenari 1715-2015, amb l'objectiu de recordar els tres-cents anys de la resistència i caiguda de l'illa en la Guerra de Successió. Aquest cycle està organitzat conjuntament amb l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Porreres.

Mateu Morro ha sintetitzat en un llibre breu i dens tot el que va ser la Guerra de Successió a les Balears. Va fer la presentació Toni Mas.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE *EL BISBE* ARQUITECTE DE PERE FULLANA

CONFECCIÓ A MIDA DISSENY INTERIOR DECORACIÓ TÈXIL	
<hr/> <hr/> <hr/>	
www.chitondeco.com	info@chitondeco.com
DAGMAR & ERICH FUSS 07260 Porreres/Mallorca Ctra. Porreres - Campos km 0,4	Tel. 971-16 82 57 Fax 971-16 85 28

	ESPORT - SABATES Ballester Melià
C/. L'Almoina, 19 07260 PORRERES	Tel. 971 16 82 76 Tel. Part. 971 64 74 21

EL BISBE ARQUITECTE

Pere Joan Campins i Barceló (1859-1915)

Maria Antònia Nicolau i Rosselló

El dia de Sant Roc, un bon nombre de persones va assistir a la presentació del llibre: *El bisbe arquitecte. Pere Joan Campins i Barceló (1859-1915)* Va ser com una pinzellada d'història i cultura enmig de la bullícia dels dies de festa que ens va fer aturar per posar un altre color a un acte que ens va permet acostar-nos i tenir entre les mans una biografia molt àmplia de Pere Joan Campins i Barceló i la seva època.

El bisbe Campins va voler participar a les festes de Sant Roc a l'inici del seu episcopat, també aquest llibre es presentà aquí. El primer lloc després de la presentació oficial a la Seu.

Aquest detalls mostren la sintonia que segueix havent-hi entre Campins, l'autor del llibre, el Dr. Pere Fullana, la Seu i Porreres.

No és necessari dir que als porrerencs no ens és indiferent, perquè el seu nom va lligat a un carrer, a un monument, a una casa, als edificis de culte que tenim en el poble, però, i sobretot, a un prevere que els sis anys que va ser rector de Porreres es va sentir tant identificat amb la gent i la nostra manera de ser que és Fill Adoptiu de la Vila.

Com diu Mn Teodor Suau i Puig en la presentació del llibre: *“Calia amb justícia apropar-se a la seva personalitat i treure'n la saba que encara avui alimenta aspectes tan decisius per a la vida del nostre país com són el conreu de la llengua, la passió per la nostra identitat, l'esforç per preservar i mantenir la memòria viva del que som. Calia una aproximació sistemàtica, fonda, ben feta des de la perspectiva de l'historiador sabedor que “qui perd les arrels perd la identitat, com diu un dels nostres clàssics.*

És de valorar i admirar les diferents interpretacions que fa, l'autor, dels esdeveniments del moment per poder arribar a les síntesis tan ben elaborades que exposa a continuació. A través de cada capítol hi podem descobrir una vessant crítica i a la vegada dialogant amb la situació històrica del moment. Impacta

la força del seu pensament, l'amplitud de mires i la profunditat amb la qual es submergeix en els temes. La capacitat d'entusiasme que transmet quan parla, quan escriu, quan comunica.

Amb paraules per a mi molt familiars lliga molt bé fe i cultura. D'una manera transversal ens introdueix en la importància que té la formació religiosa i el coneixement de la història de l'Església per poder entendre el passat no llunyà, quan el fet cristià anava unit a la història de les persones i del nostre poble.

El tractament metodològic que es pot trobar en el llibre mostra com la seva trajectòria investigadora és llarga i intensa com també la seva riquesa lèxica i terminològica

Fa parlar la història perquè el tractament de les diferents fonts orals i escrites que utilitza ens situen a l'època i ens fan dialogar amb els personatges, els moviments socials, culturals o polítics del moment o amb les obres escrites.

Per tant aquest llibre, al meu parer, és com una escala, parlant metafòricament, ja que les altres obres escrites sobre el Bisbe Campins no han quedat apartades, sinó que sobre els escalons primers podem arribar al replà on la vista s'eixampla per poder tenir una visió més polièdrica i més interaccionada amb els esdeveniments que marcaren l'època de 1859 a 1915, per poder tenir memòria històrica i coneixement científic del passat. A través de les passes del nin, jove, seminarista, prevere, rector, canonge magistral, vicari capítular i bisbe podem conèixer i sentir el dia a dia d'aquest temps de molts de canvis que Campins coneix i sap integrar en la seva vida per poder dialogar i actuar en cada moment.

Com diu l'autor: *“Allò que proposam en aquest llibre és la biografia d'un home concret que compagina el rigor de l'antic amb l'audàcia del modern, allò corrent amb allò genial; allò comú amb allò subjectiu, que tota la seva vida fou un mediador, un pont entre dos extrems, un reconciliador i un equilibrista entre i entre en una societat que mantenia codis de convivència difícils de gestionar”.*

El llibre té dues parts:

-A la primera hi trobam els 9 capítols que ens endinsen en l'entorn familiar, la formació en el Seminari Conciliar de Sant Pere de Mallorca, la seva ordenació sacerdotal i el seus estudis fora de Mallorca, l'oposició a Rector el 1886 quan només tenia vint-i-set anys, la tasca que va realitzar com a Rector de Porreres de 1887 a 1893, les oposicions a canonge i l'etapa de Vicari Magistral i Capítular a la Seu per acabar amb el relat de la presentació i nomenament com a Bisbe de Mallorca el 1898.

En aquestes 195 planes d'aquests 9 primers capítols es fa un estudi molt complet de tots els vessants que Pere Joan Campins va viure i com li serviren per poder tenir experiència de com transmetre les línies marc que venien de Roma a la vegada que, amb el coneixement que tenia de la terra, del país, poder aterrar-les aquí.

Per a mi ha estat un gust llegir una vegada i una altra aquests capítols i conèixer les persones que va tenir al seu costat i de les quals va rebre assessorament, ajuda econòmica o informació eclesial per poder exercir el servei a la Comunitat Cristiana que li va tocar acompanyar.

-A la segona part del llibre, al llarg de 20 capítols, l'autor ens situa davant les propostes pastorals, patrimonials, parroquials que va projectar. S'ha de destacar que no sols hi trobarem informació sobre les visites pastorals, la formació del clergat, la preocupació per les Congregacions religioses, que és

més conegut en altres biografies del Bisbe Campins, sinó i sobretot una àmplia informació sobre el laïc, la vida escolar, la pastoral infantil, la sensibilitat social, la música i la litúrgia, la seva preocupació per una bona premsa i la seva importància a començament del segle XX.

No vull acabar aquesta ressenya sense donar les gràcies a l'Ajuntament per haver promogut aquest acte, a la gent que hi va assistir i donar l'ENHORABONA, al Doctor Pere Fullana per aquesta feina tan completa i que aporta HITÒRIA VIVA a la gent del segle XXI.

PROPERES ACTIVITATS:

Cicle d'activitats entorn de la celebració del Tricentenari 1715-2015, organitzat conjuntament amb l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Porreres:

- Divendres 9 d'octubre Conferència "L'abolició de les institucions de l'Antic Regne de Mallorca: de subjecte de dret públic a província de Castella", Cristòfol Soler. A la biblioteca municipal de s'Escorxador, 20:00h.
- Divendres 16 d'octubre: Presentació del llibre La darrera canonada de Pere Morey. Al local social de l'Agrupació Cultural, 20:00h.
- Divendres 23 d'octubre: Conferència "De la presa (1715) a la represa (2015)", Bartomeu Mestre. A la biblioteca municipal de s'Escorxador, 20:00h.
- Divendres 6 de novembre: Documental La Resistència de Pere Sanchez Lendinez i conferència "Conseqüències polítiques i econòmiques dels decrets de Nova Planta", Guillem Morro. A la biblioteca municipal de s'Escorxador, 20:00h.

Dia 8 de novembre. II eixida cultural i paisatgística. Visita als llogarets del terme municipal de Sencelles: Ruberts, Cas Canar, Jornets i Biniali i talaiot de son Fred.

Dies 13 i 14 de novembre: Lliçó sobre patrimoni hidràulic de Porreres i visita. A càrrec de Maria Barceló Crespí.

**jaume
sastre
soler SL**

m a t e r i a l s d e c o n s t r u c c i ó

ceràmiques i gres bigues imitació fusta
ciments saques aïllants canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102

ACTIVITATS GEPERUDES

VOLTA EN BICICLETA SANT ROC,

13 d'agost de 2015

Un any més el GEP va organitzar una volta en bicicleta per a nins, nines i joves de totes les edats, dins el marc de les festes populars de Sant Roc.

Sortirem de plaça cap al camí de Sa Serra, girarem cap a Son Dagueta i d'allà enfilarem pel camí de Ses Planes fins a Son Moranegrí i... cap a Son Mas s'ha dit. Férem una berenada (un poc de fruita i aigua), seguirem cap a Banyeres, rotonda de La Creu i cap a la vila falta gent.

XLI TRAVESSA AL TORRENT DE PAREIS,

6 de setembre de 2015

Amb el primer diumenge de setembre va arribar aquesta activitat que ja és a la 41a edició. Enguany ens ajuntarem una cinquantena de persones per fer sa davallada al Torrent de Pareis. Incondicionals de cada any i algunes cares noves, partirem a les 7 del matí de Porreres amb la il·lusió de recórrer un dels indrets més emblemàtics de l'illa. Estam convidats per tornar-hi l'any que ve!

NOTICIARI PORRERENC

Antoni Sorell i Simó Tortella

21 de juny. La porrerenca Margalida Puigserver aconsegueix la millor nota de Selectivitat a les Illes Balears. Puigserver, que ha estat alumna de l'Escola Nova de Porreres i dels Instituts de Porreres i Felanitx, va obtenir una nota global de 9,81.

17 de juliol. 300 persones donen suport a l'Associació contra el Càncer a Porreres. Un estiu més, el sopar anual de l'organització va servir per recaptar fons i ajudar així l'associació. La vetllada acabà amb un sorteig de regals gràcies a la col·laboració de les empreses locals.

27 juliol. Restaurada més d'un any i mig després la creu de Monti-sion. Durant el mes de novembre de l'any 2013, un camió va fer malbé la creu que s'alça prop de les drecceres. La restauració ha durat mesos i s'ha hagut de dur a terme per fases.

17 d'agost. Les pluges i el mal temps obliguen a modificar el final de festes de Sant Roc. Enguany, la meteorologia va obligar a allargar un dia més les festes. Però l'aiguat d'agost no va impedir que, un any més, els porrerencs exhibissin la tradicional ensaimada gegant al so de la Matinada Porrerenca.

16 d'agost. Un llamp impacta contra l'espaldana del Santuari de Montisyon. Part de l'estructura va cedir, provocant desperfectes a la teulada del claustre. Per mor del llamp, un dels quadres elèctrics del santuari va patir un petit incendi i la instal·lació quedà malmesa.

13 setembre. La porrerenca Margalida Gelabert, centenària. Na Margalida "des Rafal" va envoltar-se dels feus familiars per celebrar els seus 100 anys de vida. La Filharmònica Porrerenca i els Aires de Montisyon animaren la vetllada, que acabà amb un gran pastís per a na Margalida.

14 d'agost. Porreres torna a tenir equip de futbol sènior. La Unió Esportiva Porreres ha recuperat la representació esportiva que havia perdut a la categoria adulta regional. Sebastià Feliu és l'entrenador d'una plantilla formada majoritàriament per jugadors del poble.

HOMENATGE ALS PORRERENCS AFUSELLATS ARA FA 79 ANYS

Assemblea Popular de Porreres

Les campanes toquen les 10 del dematí de dia 16 d'agost de l'any 1936. Els catorze porrerencs que l'horabaixa anterior havien estat tancats a la improvisada presó de Ca'ls Hermanos eren obligats a pujar a la camioneta que els duria cap al fatídic destí del cementiri de Manacor, on serien afusellats aquells convulsos dies d'agost. Foren víctimes de la intolerància dels falangistes mallorquins que els havien promès tenir-los tancats només fins que el desembarcament del republicà Capità Alberto Bayo a Portocristo -succeït per aquelles dates-fos controlat i el «perill» que representava, dissipat. Els digueren que així s'asseguraven que no formes sin una «Quinta Columna» en favor de les forces de Bayo. Paraules que s'endugué el vent, davant la incertesa i impotència dels republicans porrerencs i davant la congoixa de les seves famílies. El pati de Ca'ls Hermanos fou el darrer racó de Porreres que pogueren contemplar, intranquil·lament i desassossegada. Aquest indret que hem esmentat, el pati de l'actual escoleta del carrer d'en Lluís, fou l'escollit per l'Assemblea Popular per dur-hi a terme l'homenatge

a aquests porrerencs republicans assassinats pels falangistes a Manacor enguany fa 79 anys. Vàrem pensar que per acostar-se a aquesta trista història seria interessant i emotiu fer aquest acte al darrer lloc on estigueren els catorze malaguanyats vilatans nostres. A les 18h del passat 15 d'agost, malgrat el mal temps, la gent començà a omplir el pati, on es respirava un ambient emotiu i de record. Després de la presentació de l'acte, l'historiador Bartomeu Garí ens emocionà a tots explicant-nos el dur periple que patiren els esmentats republicans, la duresa i crueltat amb què foren tractats. Seguidament, es va interpretar per part del Col·lectiu Sang de Terra una poesia musicada de Salvador Espriu, mentre es realitzava una ofrena floral en memòria dels catorze. Finalment, es guardà un minut de silenci només romput per l'aplaudiment emocionat del públic i organitzadors, conscients que aquella història no pot quedar amagada com hi ha estat durant anys. En aquesta línia ens vam voler expressar des de l'Assemblea per acabar l'acte: aprofitant la presència de bona part del consistori porrerenc encapçalat per la batlessa Xisca Móra, del batle de Manacor Miquel Oliver, del tinent de batle de Palma Antoni Noguera i del president de la Comissió de Memòria de l'Ajuntament de Porreres Joan Barceló, i com hem anat fent des de fa temps, vam reivindicar que es faci tot el possible des de les institucions per què es faci justícia en aquest tema. Ara és el moment de trobar un consens per tal que, des de l'administració pública es facin totes les passes necessàries per

poder identificar, obrir i exhumar les fosses comunes on es troben indignament enterrats milers de republicans mallorquins en diferents punts de la geografia illenca. De no realitzar-se aviat tot això, la qüestió generacional actuarà amb el lògic efecte inhibidor que comporta el fet de la distanciació emocional de les noves generacions envers unes persones que ja fa 79 anys que moriren. Per nosaltres és simplement una qüestió de justícia i de dignitat: no només cal recordar-los, sinó també dignificar-los de la millor manera possible. I no únicament perquè ens considerem hereus dels ideals que ells defensaren, sinó perquè si com a societat volem ser justos, cal arreglar les coses del passat que encara ens queden pendents, i aquesta fa quasi 80 anys que coeja: aquest és el millor argument per rebatre a aquelles persones que pensen que «no és hora d'obrir ferides», ja que com diu el nostre amic Bartomeu Garí «no es tracta d'obrir cap ferida, sinó de tancar-la d'una vegada per totes». Per acabar, no voldríem deixar d'agrair -com ja vàrem fer al mateix acte-la presència i intervencions dels familiars de les víctimes, del públic en general i també a les autoritats esmentades anteriorment, per venir a l'acte: esperam que la seva presència sigui senyal d'un compromís ferm per recuperar la dignitat d'aquells que patiren la repressió feixista. També volem donar les gràcies al Col·lectiu Sang de Terra, a l'historiador Bartomeu Garí, al Col·legi Verge de Montision per deixar-nos l'espai, i a Porreres TV per gravar l'acte. La memòria és cosa de tots!

IN MEMORIAM

Aquest mes de setembre ens ha deixat Esteve Ribes de la Cueva. Va ser un dels fundadors de l'Aggrupació Cultural i membre destacat en els primers anys de la seva història, sobretot impulsant les excursions, secció que dirigí durant un temps.

PARAULA DE BACUS

Col·lectiu Sang de Terra
i Col·lectiu de Poesia

Sant Roc, 13 d'agost, festa i gresca al carrer. Cercam un catau per recollir-nos i gaudir un any més de la poesia, les bodegues de Can Feliu. Olor d'humitat i vi novell. Essència d'històries passades i modernitat alhora. Un bon indret per fer créixer la complicitat entre rapsodes, músics i públic. I un glop de vi, per curar-nos l'ànima.

- *Diuen que Dionís...*
- *O Bacus, en la seva variant romana...*
- *És el déu del vi i de la vinya*
- *Del teatre i de la bauxa...*
- *Dels banquets i de les orgies...*
- *Però... tu saps què en diu el mite?*

Comencen explicant les narradores, per capbussar-nos en un món de pàmpols i de vinyes, d'aromes afruitats i colors rogencs.

*Filerades de ceps, esperant el tall sec
dels trinxets ben esmolats... Portadores,
remolcs de gom en gom
d'un raïm negre que el sol adoba i tova. (Joan Pomar)*

I pensar que tot comença amb una terra llaurada, i amb un cep que va alçant-se, majestuós... Aquelles renglerades de vinya... Del verd al roig, marcat pel temps... Després el raïm, aquest sucre que explota dins la boca, com un festival de focs d'artifici.

*Ja arriba,...
de les portadores atapeïdes vessen els raïms vestits de pàmpol,
mil matisos i una mateixa tonalitat,
el color de la sang de la terra. (Jaume Rosselló)*

I ho és bo aquest vinet! És un plaer de tots els sentits: la vista, l'olfacte, el gust evidentment... Quan el sent damunt la llengua, és com una mena de valset, suau, tendre, amorosit...

*Beu vi, perquè la vida eterna no és més que això.
El compendi del dolç temps de la joventut és això:
un temps de flors, festes amb vi i amics embriacs.*

Gaudeix-ne un instant, que aquest instant és la vida. (Omar Khayyam)

Alçam les copes i brindam amb el vi de Can Feliu. I acabam l'acte amb el plaer d'haver aconseguit fer sorgir les emocions a flor de pell. La poesia, una vegada més, ha estat el camí per fer vibrar els sentiments que ens envolten a cada moment de la nostra existència.

PLUVIOMETRIA

Germanes Barceló-Crespí

JULIOL 2015

Dia		
21.....	1,2	litres/m ²
36.....	1,0	litres/m ²
Total	2,2	litres/m²

AGOST 2015

Dia		
14.....	15,0	litres/m ²
15.....	6,7	litres/m ²
17.....	15,0	litres/m ²
18.....	1,9	litres/m ²
31.....	0,2	litres/m ²
Total	38,8	litres/m²

SETEMBRE 2015

Dia		
1.....	1,9	litres/m ²
2.....	0,2	litres/m ²
4.....	25,2	litres/m ²
10.....	4,8	litres/m ²
23.....	0,5	litres/m ²
26.....	3,2	litres/m ²
29.....	14,9	litres/m ²
29.....	56,2	litres/m ²
30.....	14,8	litres/m ²
Total	121,7	litres/m²

CONVERSES ENLLAÇADES

Bartomeu J. Barceló Ginard

12. JOAN LLANERAS ROSSELLÓ (i 2a part)

Amb l'entrega de la segona part de l'entrevista a Joan Llaneras tancam aquest aplec d'entrevistes que sota el títol de *Converses enllaçades* començarem a publicar el juny de 2012. La previsió era fer dotze entrevistes i fetes estan. Es tractava de parlar amb gent de Porreres a partir de la creació d'una cadena on cada una seria la baula que enllaça amb la següent, només demanàvem que fos paritària, tantes dones com homes.

He d'agrair al *Llum d'Oli* l'amabilitat per fer-ho possible en uns moments en què ens enllaçàvem per a la llengua i per l'escola pública, davant l'atac gravíssim i sense precedents que patien, un atac sortosament superat amb una dignitat encomiable.

Gràcies també, com és natural, a les dotze persones que s'han volgut *encadenar* i fer una conversa que, en qualsevol cas, ha mostrat els parers i les experiències vitals de la gent de Porreres amb total llibertat: Esperança Mora, Esteve Barceló, Maria Jesús Ximelis, Jordi Rosselló, Nueitu Sid Larousi, Benet Mora, Margalida Barceló, Jaume Barceló, Bàrbara Mesquida, Biel Mora, Antònia Llaneras i Joan Llaneras.

Fins aviat!

(continuació Joan Llaneras)

I si parl de llengües és perquè, tenint en compte la baixa preparació que en matèria de llengües estrangeres vàrem rebre els de la meva generació, és normal que hagi hagut d'espavilar-me en aquest sentit, i aprendre a defensar-me no només en català i castellà, sinó en anglès, en francès i en italià, i he dit català perquè tenc clar que aquí la llengua és la catalana i el mallorquí el seu dialecte, tot i l'enrenou que hem vist els darrers anys en relació al món educatiu, i que conec de prop per la meva parella...

Iestic convençut que la generació dels nostres fills aconseguiran més domini de les llengües estrangeres que no noltros, però la realitat és que queda molt per fer perquè, sense anar més enfora, a Portugal per exemple, i no parlem dels països del centre o del nord d'Europa, vaig quedar admirat com els infants, pel carrer, parlaven l'anglès!

Aquest tema, però, no és resol només des de l'escola, sinó que cal que els infants disposin de dibuixos animats, de pel·lícules, de mitjans de comunicació, etc., en versió original en anglès. Ens convé que a més del català i del castellà els nostres infants sàpiguen l'anglès, que és la llengua internacional en aquests moments, i també altres llengües, si pot ser. El ciclisme m'ha permès anar per tot el món i haver-me d'entendre amb molta gent per a defensar les meves posicions davant organismes i institucions internacionals. Una de les batalles més intenses s'ha donat quan he defensat el ciclisme en pista perquè no sigui la germana pobre del ciclisme, perquè és un esport fantàstic en el qual s'haurien d'invertir més diners i fer-ne una bona planificació a llarg termini.

És el que feren, per exemple, els britànics. Als Jocs Olímpics d'Atlanta '96 hi anaren per estudiar i dissen-

yar una estratègia per a promocionar aquest esport. Els resultats foren que modificaren les lleis de finançament, per exemple a través de la loteria i d'altres fonts més estables, i aconseguiren arribar als quatre milions de lliures esterlines, a més de plantejar un reestructuració d'entrenadors, d'esportistes, de directius. Els resultats? A Atlanta només aconseguiren dues medalles de bronze, a Sidney 2000, quatre en total, una d'or, una de plata i dues de bronze; en canvi, a Londres foren 12 medalles, 8 d'or, 2 de plata i 2 de bronze. El següent país en el medaller, Alemanya, de ciclisme en pista tenia una medalla d'or: impressionant!

I no es conformaren amb això: aconseguiren fer-lo un esport popular, fer dels guanyadors veritables herois nacionals, promocionant que figures del món de l'espectacle, de la cultura que assistissin i parlessin de les carreteres; en definitiva, apostaren com a societat pel ciclisme en pista.

Per a mi això té a veure en la capacitat col·lectiva de saber posar atenció en distintes esports, no només ésser monotemàtics com passa aquí amb el futbol. De camí a Pequín per a les olimpíades del 2008, faig fer escala a París i els diaris esportius estaven tots dedicats a l'olimpíada! Anant més a fons: convindria modificar la legislació perquè els patrocinadors vegin atractiu invertir en ciclisme. Ara pràcticament tot el guany ve per la publicitat, en canvi no hi ha mesures financeres, fiscals, i d'altres tipus que estimulin l'aportació de finançament. En aquest sentit, pens que caldria situar l'esport com a bé d'interès públic nacional.

A Catalunya tenen un millor funcionament, per una estructura distinta i sobretot perquè Catalunya té una capacitat enorme a través de la

força dels clubs, del fenomen associatiu. Allà és el club que representa el suport a l'esport i, gràcies a això, podem veure com hi ha una diversificació més gran dels esports en els quals destaquen a Espanya i a tot el món; naturalment tenen futbol, però també basquet, waterpolo, hoquei, natació...

I a la resta del territori, què passa? Idò que, precisament, tot passa per les estructures burocràtiques de l'esport, per un sistema d'elecció burocràtic, per les federacions, pels cossos col·legiats (arbitres, jugadors, directius...) de tal manera que si vols canviar res has d'estudiar molt bé els teus aliats i cercar el seu suport. Això fa que quan t'elegeixen estiguis hipotecat, perquè a canvi de que et votin has ofert, càrrecs, iniciatives, etc.

Me comentes si a l'esport fa més mal això, la burocràcia esportiva, o el *dopping*. Naturalment, són coses molt diferents; una planificació o una organització deficient no procura bons resultats de manera sostinguda, i el dopatge, bé, el dopatge ha fet molt de mal, moltíssim, al ciclisme i a qual-sevol esport, està clar. El dopatge s'ha d'erradicar, això el primer. Ara bé, s'ha de filar prim abans de no censurar-ho tot. En primer lloc, no tots els esportistes passen els mateixos controls. Per exemple, compara el ciclisme i el futbol. D'aquest se'n poden escapar fàcilment, estan més protegits per la quantitat d'interessos econòmics que mou: ho poden tapar tot. En segon lloc: quines han d'ésser les substàncies i les pràctiques no permeses. Hi ha hagut ciclistes i altres esportistes d'elit que defensaven obertament les transfusions de sang que es feien a Suïssa, i que ara no es permeten. Tercer: establir els criteris independentment de pressions i adaptar-los a cada situació.

Si jo serviria per canviar tot això? Ara per ara, jo no m'hi veig en la gestió de totes aquestes coses, sinó més en la gestió directe, en les accions que repercuteixen de manera concreta sobre el ciclisme. És el cas de l'escola de ciclisme que vaig posar en marxa, i això que jo mateix no vaig anar a cap perquè no n'hi havia, i perquè, tot s'ha de dir, tampoc cal anar-hi si tens condicions i fas molta feina. Però això no li passa a tothom. El que passa és que no l'hi trobem, a l'escola de ciclisme, treballam per fer ciclisme d'una manera segura, vull dir, conèixer bé la bicicleta, ensenyar les habilitats, les possibilitats, jugar-hi i promocionar la vida saludable. L'escola no està enfocada per fer ni campions ni per a la competició, si bé és vera que en tenguem al·lots amb bona projecció en el món del ciclisme. Està dirigida a infants de 7 a 14 anys i no puc negar que el meu nom li dóna un valor afegit que pot il·lusionar als que hi assisteixen. És un actiu més.

Graduat Social

Av. Bisbe Campins, 3
07260 PORRERES
Tel. 971 16 80 38

També tenim un equip de ciclisme i un centre integral per als ciclistes, el *CyclingME*, amb en Quim Forteza, un especialista mundial en entrenament físic i en José Antonio Hermida, campió del món de *mountain bike*, una gent molt preparada. I és que el ciclisme m'ha donat molt, i n'estic molt agraït, i aquests projectes són també una manera de tornar al ciclisme allò que m'ha donat, perquè no només es tracta de la competició, ni de tenir una professió que estimes, és el fet d'anar en bicicleta, i això vol dir fer esport, però també significa amistat, salut, capacitat de sacrifici, esperit de superació, tot allò propi de l'esport però afegint-hi el fet de gaudir la llibertat, el paisatge, la natura, perquè la bicicleta és un mitjà de transport net, ecològic, no invasiu, i fins i tot a les grans ciutats, la gent més avançada va en bicicleta.

Jo mateix per Porreres, per Mallorca, faig un centenar de quilòmetres a la setmana, perquè les meves obligacions no em deixen més temps, però n'estic encantat, de la mateixa manera que estic encantat de Porreres i de la seva gent, una gent que ha valorat molt la meua trajectòria ciclista, que els ho agraeix moltíssim, que sempre m'han tractat beníssim, una gent amb una alta capacitat de participar en les activitats del poble, amb un gran esperit associatiu. Jo explico això amb molt de gust quan som de viatge, sigui a on sigui, que som de Porreres, un lloc on tothom sap que estic disponible per ajudar en allò que pugui per fer poble.

I què vols..., sé d'on som i d'on venc, sé quin és el meu origen i no vull renunciar a ell. Som gent humil que de sempre hem hagut de fer molta feina. No hi ha més secret. Som popular, però gràcies a les amistats i a la meua família, procur tocar de peus a

terra; de fet, i amb tota la importància que tenen els títols mundials, si em demanen per quina cosa barataria els títols, sense cap dubte, i tots els títols a més, seria per evitar la mort de n'Isaac Gálvez, el meu company. La vaig viure davant meu en plena competició, quan li acabava de donar la mà per fer-li el relleu en una *madison*...

Perquè qualsevol cosa de la vida la pots solucionar, excepte la mort. Pots tenir una equivocació, problemes difícils, però trobaràs una solució, però la mort no. No és que em faci por, ni he pensat mai que pogués morir en bicicleta. Me va impressionar la de n'Isaac perquè la vaig tenir al davant, que vaig veure com pegava aquell cop enorme que va resultar fatal.

Però la vida segueix i ens hem de recuperar, tornar-nos a aixecar, i per

aconseguir-ho és fonamental fer feina per als infants i amb els joves i, en el meu cas, per a l'esport. Els joves d'avui són molt diferents, hi ha molta diversitat, si bé és vera que pel que fa a l'esport, i ho parlava un dia amb el meu fill que fa 4t d'ESO, molts pocs tenen llicència esportiva per practicar un esport, llevat del futbol. En una altra ocasió parlàvem que a l'institut havien demanat què voldrien ésser de grans i molts dels alumnes respongueren que volien ésser... famosos! Això vol dir que hi ha molta feina que fer, la qual cosa és un repte per a tothom, joves i adults, un repte per construir un futur amb esperança.

Maig de 2015

ENVERS EL MOT GAT

Maria Barceló Crespi

A Mallorca la forma predominant per designar el mamífer carnisser de la família dels fèlids, espècie *Felis catus*, és moix (paraula de rel àrab) mentre que a altres indrets del domini lingüístic català és gat (paraula de rel llatina).

Això no obstant a Mallorca també s'ha emprat i s'empra la forma gat. Basta consultar la veu corresponent al DCVB per comprovar-ho.

Així, resten frases fetes i expressions populars una mostra de les quals és:

- *gat escalfat d'aigua freda tem* per indicar que les persones que han sofert un dany solen estar atentes a evitar-ne d'altres.
- *donar gat per llebre* per assenyalar un engany o fer creure una cosa per una altra.
- *treure's el gat del sac* per sortir de dubtes, arribar a saber amb certesa una cosa
- *a bon gat encomanen el formatge* per referir-se a una cosa que queda a l'arbitri de qui vol abusar-ne o no pot usar-ne bé.
- *no hi anaren més que quatre gats / només eren quatre gats* per evidenciar que eren molt pocs.
- *va gat com una sopa / va més gat que una sopa* per mostrar que ha begut en excés.
- *Cercar cinc peus al gat*, o sia pretendre coses impossibles.

També com a substantiu o adjectiu:

- gat / gata per indicar qui ha begut en excés.
- el gat o màquina per aixecar objectes molt feixucs.
- escala de gat o sia aquella que no té peu i s'arramba a la paret o a altre suport.

Vet ací alguns exemples porrerencs del segle XVI extrets d'inventaris *post portem* de protocols notariais conservats a l'Arxiu del Regne de Mallorca:

El notari Bernat Baulenes tenia *una scala de gat de set scalons de fust* (1516).¹ Dins el celler de la possessió dels Salmaters [avui son Móra], propietat de Miquel Móra, es guardava *une scala de gat de deu scalons* (1560).² També dins el celler de la possessió de son Oms hi havia *dues escales de gat de cinc i deu escalons* (1563).³ A la casa de la Vila de Ramon Nicolau, tenia *une scala de gat de deu*

scalons i al casat de la possessió dels Pagos *una scala de gat vella de deu scalons* (1564).⁴ Al rafal de Joan Morlà hi havia una *scala de gat larga de dotze scalons* i als afores del casat trescaven dos cans i un *gat* (1564).⁵ Guillem Barceló, àlies Banyeres, disposava d'una *escala de gat de deu escalons* (1570).⁶ Al primer porxo o entrada del casat de la possessió de Sebastià Font [avui son Font] s'estotjava *une scala de gat de sis scalons vella y dolente* (1577).⁷ A la cuina del casat de la possessió de Miquel Mesquida era present *una scala de gat bona de quatorze scalons* (1577).⁸

Un sarró és una bossa feta de pell, o de tela, per portar penjada amb una corretja pel coll i que serveix per dur-hi menjar, utensilis, diners, etc. Entre les matèries per elaborar-lo, antany, hi havia la pell de gat.

El prevere Miquel Mesquida tenia *tres sarrons de pell de gat* (1526).⁹ Joan Sitjar era posseïdor de *un serró de gat buyt i de un serró de gat buyt bo* que guardava a la recambra de les cases de la seva possessió (1560).¹⁰ A casa de Guillem Barceló, àlies Banyeres, quan es procedí a inventariar els seus béns, trobaren *un serró de gat* (1570).¹¹

Els exemples es multipliquen.

D'altra banda, al corral de la casa de Joan Verd hi havia *une galina y bun polastre a més de dos gats* (1560).¹²

També el mot gat podia ser un malnom. Així, a Porreres, Bartomeu Xamena era conegut per l'àlies de Gat (1519).¹³

¹ ARM, Prot. P-561, f. 582r.

² ARM, Prot. C-454, f. 29r.

³ ARM, Prot. C-454, f. 213v.

⁴ ARM, Prot. C-454, f. 230v i 235r.

⁵ ARM, Prot. C-454, f. 291v.

⁶ ARM, Prot. C-453, f. 71r.

⁷ ARM, Prot. C-453, f. 345r.

⁸ ARM, Prot. C-453, f. 360v.

⁹ ARM, Prot. G-96, f. 313r.

¹⁰ ARM, Prot. C-454, ff. 65v i 66r.

¹¹ ARM, Prot. C-453, f. 72v.

¹² ARM, Prot. C-454, f. 44r.

¹³ ARM, Prot. R-33, f. 2r.

APRENENT HISTÒRIA AMB LECTURES ESTIUENQUES

Francesc Melià

I és que l'estiu convida a llegir. Personalment en aquesta estació m'atreuen les lectures que podem anomenar *light*, en el sentit que no exigeixin un esforç intel·lectual tan intens, talment com fem amb la tria dels menús estivals: més lleugers, més suaus, més bons de digerir. D'altra banda solen ser dies òptims per encetar llibres més voluminosos i extensos, aquells que portem a la bossa i ens demanem: "I què hi duc jo, dins d'aquesta bossa, que pesa tant?". Que el dia sigui més llarg i que disposem de més temps lliure ajuda a emprendre'n la lectura. Ara que ja hem passat l'estiu m'agradaria comentar i recomanar una novel·la per aquelles persones que, a més de fruit d'una bona lectura, tenen interès per la història, i més en concret, la nostra.

*Mentre el llop encara aleni*¹, de Jaume Pons, fou la novel·la guanyadora del certamen Ciutat de Manacor de l'any 2014. Ambientada en el segle XVI mallorquí, relata la història de Benet Cristià, altrament anomenat *el Bord d'Alfàbia*, esclau i fill il·legítim del noble Arnau de Santacília, propietari d'aquella possessió i cap de la banderia dels Santacília. Combinant aspectes i personatges reals amb una dosi força ben integrada de ficció, el relat radiografia un interessant món i a la vegada bastant desconegut: el dels bandolers mallorquins. Benet, fugint de l'esclavatge d'Alfàbia i d'una relació paternofamiliar inexistente i frustrant, acaba integrant-se en la colla de bandolers del bàndol oposat al que lidera el seu pare. I aquí arrenquen les peripècies d'una novel·la que el seu autor defineix com a d'aventures.

Allunyat de la idea bucòlica del bandoler romàntic (aquell que lluita contra un poder opressor per la llibertat personal i col·lectiva) ens retrata uns bandolers que actuen fora de la llei i al servei dels grups nobiliaris dominants: les banderies. Uns senyors, aquests, que per a tal efecte no dubtaran en encomanar i permetre tota classe de delictes: robatoris, coaccions, amenaces, pallisses, violacions, assassinats...

Bandolers al servei d'unes famílies sense escrúpols, immereses contínuament en una lluita pel poder, en què qualsevol argúcia és vàlida per aconseguir esdevenir el grup hegemònic dins del panorama polític i social de l'illa per, en definitiva, aconseguir grans beneficis i rendes. Com en un

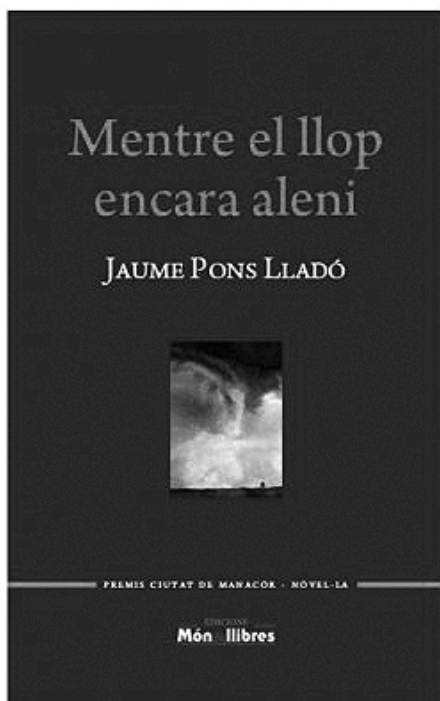
gran tauler d'escacs, mouen les peces disponibles: bisbes, jutges, advocats, sicaris o bandolers, tot s'hi val per passar la mà per la cara a l'adversari. I és que, talment com ara, el diners movien el món.

Una Mallorca corrupte a més no poder, infestada de crims impunes i de justícia "feta a mida". Un escenari òptim per a la narració d'una novel·la d'aventures amb uns personatges molt variats: esclaus, prostitutes dels bordells, bandolers, donzelles de casa noble, xuetes benestants, membres del clergat, autoritats civils, estrangers afincats a Mallorca, grans propietaris, membres del Sant Ofici, entre d'altres.

Hi trobarem personatges reconeguts com el cas del capità Angelats de Sóller, que recorden a la vall com a líder de les tropes solleriques que feren front a l'atac turc de 1561 i que a la novel·la li descobrirem la faceta més mafiosa. Hi desfilen bandolers, com el binissalemer Antoni Amengual *Tort*, que fou detingut i que a través de seu exemple podem fer-nos una idea de com eren tractats els bandejats quan eren apresats; o d'altres com els germans sollerics Bartomeu i Gabriel Estada, anomenats *Lament* i *Malesperit* respectivament. Hi reconeixem els nobles de les cases dels Torrella, Santacília, Puideros, Pacs,... I reconeguts intel·lectuals de l'època com Joan Binimelis, recordat entre altres coses per la seva faceta d'historiador i geògraf.

És destacable l'interès que hi ha posat Jaume Pons en la caracterització dels protagonistes, acompanyada d'una detallada descripció de la indumentària de l'època, fent evident una tasca de recerca prou remarcable en aquest sentit. De rebot l'autor s'ha esforçat molt a dibuixar uns escenaris preciosistes, amb molt de detall. Per una banda localitzem paratges i viles de la serra de Tramuntana on deambulen i es refugien els bandolers. Paratges que van des d'Andratx fins a Pollença, on noms com el Puig Major de Massanella, el barranc de Biniaraix, la serra d'Alfàbia, les finques de la vall de Sóller i Fornalutx, les costes del nord... són corrents en el decurs de la narració. Un alicient per aquells aficionats del món de la muntanya i l'excursionisme.

Per altra banda, ens trobem amb la descripció de Ciutat de Mallorca i de nombrosos dels seus carrers, carrerons, barriades i arravals, les places, les cases nobles a més dels

Al darrer quart del s. XVI, Mallorca és un regne deixat de la mà de Déu. En aquests anys de ferro, d'una violència extrema, l'esclau Benet Cristià, més conegut com el Bord d'Alfàbia, es veu impel·lit a escapar-se. A partir d'aleshores, maldarà per fugir del seu destí, tot i les vicissituds en què es veu immers per culpa de personatges com el cavaller Francesc Axeló, el bandoler Tort Amengual, el jove advocat Miquel Miralles, el contrabandista Callo Antibo o la bella i rica conversa Esclaramonda Santàngel.

Amb el Bord d'Alfàbia com a fil conductor, tots ells —a més d'altres personatges que pul·lulen per la Mallorca convulsa de l'època— formaran un gresol infecte d'interessos espuris i baixes passions que, reescalfat per la contraposició entre les aspiracions individuals i les adverses circumstàncies socials del moment, acabarà per esclatar en una sèrie d'esdeveniments devastadors.

Basada en bona part en fets reals, *Mentre el llop encara aleni* és una novel·la plena d'acció i tenyida d'una crítica social punyent que, mitjançant un expressiu català de Mallorca, retrata amb cruessa i rigor històric la societat mallorquina de les darreries del s. XVI.

edificis religiosos i civils. Ens capfica de ple en la ciutat postmedieval, aquella que anava modificant-se lleugerament, i que l'autor il·lustra amb episodis ben detallats com els de l'ampliació de les murades. En aquest sentit s'entreveu també una exhaustiva tasca de documentació urbanística, arquitectònica i toponímica.

És, al meu parer, una novel·la amb un ús del llenguatge molt acurat. Els personatges són mallorquins, i com a tal, l'autor els hi fa parlar. Mots, expressions i modalitats pròpies de l'època acompanyen la narració amb un estil sobri i, com deiem abans, molt detallista.

En definitiva, la primera novel·la de Jaume Pons és un llibre extens, dividit en tres parts, però no es fa llarg, ans el contrari. És força entretinguda per la varietat de situacions i personatges. A estones, fins i tot, és trepidant. Si, a més, sou dels interessats per entendre i aprendre dels passatges de la nostra història, us serà ben profitosa.

PONS LLADÓ, Jaume: *Mentre el llop encara aleni*, Editorial Món de Llibres, Premi Ciutat de Manacor de novel·la 2014.

PORRERES - tlf. 971 64 73 16

MILLOREM EL NOSTRE PATRIMONI!

Maria Barceló Crespi

Com podeu veure a les imatges, el pas del temps ha fet créixer les males herbes al voltant del pou públic des Pagos i del poblat talaiòtic des Pou Salat. Des d'a-

quí volem fer una crida a qui correspongui perquè es puguin netejar aquests espais que són patrimoni de tots els porrerencs.

Pou des Pagos.

Pou des Pagos.

Poblat talaiòtic des Pou Salat.

Poblat talaiòtic des Pou Salat.

Barbara-Art
DECORACIÓ - ANTIC

Gabriel Cortés

MESTRE ARTESÀ LLAUNER

FANALS MALLORQUINS - RESTAURACIÓ DE METALLS

Pl Molí de n'AMENQUAL, 10 - Telèfon i Fax 971 64 72 41 - 07260 PORRERES

TEMPS DE VEREMA

Jaume Rosselló Tomàs

Un feix d'aritja penja
de l'estaca seca de fusta mig corcada
que temps enrere fou mandí
o mànec de galivans.

Ja arriba,...
de les portadores atapeïdes vessen els raïms vestits de
pàmpol,
mil matisos i una mateixa tonalitat,
el color de la sang de la terra.

De la soca torta, geperuda i nua
quan recomença el miratge i tot treu,
desbrostarem els sarments deixant només els selectes
i quasi del no-res apareixeran els petits grans,
creixent de sols i llunes, de terra i vent,
d'aquelles rosades que alguns matins
acaronen les petites fulles tendres dels ceps de sal i mel.

Un dia, veremarem les parres, les vinyes i farem festa.
I serà com si ens veremàssim la vida
com si després de néixer, de créixer,
de l'esforç de ser algú en qualsevol racó,
recollíssim els fruits, destriéssim la rapa del most
i ens beguéssim, com fan els Deu,
el més bo i gustós de la nostra història,
aquells somriures guanyats a una llàgrima perduda.

Salut!

Autos Veny

Tels: 971 58 15 77 - 971 58 10 54
Fax: 971 58 16 15
E-mail: gerencia@autosveny.com

12 100 5848 - 9426 TWS

Concesionario
Autos Veny, S.A.
Carretera Campos, s/n
07200 Felanitx
Illes Balears

GLOSÀRIUM XXIV

Joan Barceló, *Fusteret*

La Presidenta va anar
contenta i somrient,
a parlar amb el President
de l'Espanya Popular.

N'Armengol tot just entrar,
dolça i educadament,
molt enraonadament
d'aquest mode li parlà :

*"Vos venc a sol·licitar
un deute que hi ha pendent
amb el Poble Balear,
les illes que represent:
Volem més finançament
i un AVE d'Inca a Artà"*

En Rajoy, que quan la sent
quasi cau de sa cadira.
("Aquesbta dona delira!!")
diu, tot astoradament.

*"Fransineta!! Que bash bebido?
O esb que yo te be entendido
no she que... de "in cartá"?
Anda y tira palante,
que ya tenemosh bashtante
con el probés catalá"*

Vet ací sa contarella
d'En Rajoy i n'Armengol :
El President espanyol,
no va afliuxar sa mamella.
Qui té es mànec de sa pella,
fa anar s'oli allà on vol.

Sense un euro a sa cartera,
Na Francina va tornar.
Qui vulgui anar d'Inca a Artà, ...
Que hi vagi per carretera!!

INICI DE CURS AL COL·LEGI VERGE DE MONTI-SION

Després de l'estiu, tornam a començar un nou curs escolar amb les piles ben carregades i amb molta il·lusió.

Com cada any, a totes les escoles de les Germanes de la Caritat de Sant Vicenç de Paül tenim com a fil conductor un objectiu comú. Aquest any, el lema amb el qual farem feina tots és: **Treballam junts per construir un món millor**. Un lema que vol incidir principalment en la cooperació i el treball en equip.

L'aprenentatge cooperatiu té una repercussió directa en els continguts i els aprenentatges i també té una incidència en les relacions interpersonals i les competències socials. El treball cooperatiu és molt més que un conjunt d'individus que fan alguna cosa junts, ja que els uneix una relació d'igualtat, de cooperació, d'amistat. La finalitat és que els seus membres aprenguin junts i s'ajudin a aprendre.

La diversitat d'intel·ligències, capacitats, habilitats, virtuts... són un tresor,

que haurem de descobrir. El fet de treballar junts és un recurs imprescindible per facilitar i activar aquesta descoberta.

Per aprendre a fer feina plegats, haurem d'exercitar algunes línies d'acció com puguin ser, organitzar l'escola com a comunitat d'aprenentatge,

aprendre a identificar i conduir les emocions, fer surar les fortaleses i habilitats que cadascú porta dins, educar les habilitats del treball cooperatiu, etc.

Així doncs, ens posam en marxa, a tota velocitat per aconseguir els nostres objectius.

BAR
CA'N
GUILLEM
 ENTREPANSTAPESPIZZES

AV. BISBE CAMPINS, 1 PORRERES 971 647 495

Estanc Can Poo

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta.

Havans gravats per a festes.

Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.

Juguets. Perfumeria. Articles de regal

Avinguda Bisbe Campins, 12 • Porreres.

Tel. 971 16 66 36 - Fax: 971 64 70 24

CEIP ESCOLA NOVA

Ja començam un nou curs!!! El claustre del CEIP Escola Nova tenim les energies ben renovades i ens hem preparat de valent perquè aquest curs 2015-2016 estigui ben carregat de noves activitats d'aprenentatge i experiències per la vida.

El claustre està format per 25 mestres i també comptam amb 2 auxiliars tècniques educatives, 1 orientadora, 1 professor tècnic en serveis a la comunitat, 1 fisioterapeuta i 1 bidell. No ens oblidam de la cuinera, que gestiona el servei de menjador i la monitora d'escola matinerana.

Aquest mes de setembre s'han realitzat una sèrie de millores a les instal·lacions com la posada a punt de la jardineria i la substitució del cautxú del parc del pati d'infantil.

L'escola no és una entitat que treballa tota sola, sinó que comptam amb la col·laboració de l'APIMA amb inversions de modernització del centre, organització d'activitats i subvencionar les despeses familiars, de l'Ajuntament de Porreres en l'àmbit social, d'infraestructura, entre d'altres i l'entitat bancària la Caixa que enguany ha contribuït en la millora de l'educació al nostre poble finançant un programa anomenat "Aprendre enganxa".

Ara només queda dur endavant el nostre projecte educatiu, per això és importantíssima la implicació de les famílies en el desenvolupament dels infants i la seva participació en la vida escolar.

Gràcies a tots i bon curs 2015-2016!!!!

BANCA MARCH
banquers des de 1926

QÜESTIÓ DE CONFIANÇA

La solidesa d'un dels 10 primers grups bancaris espanyols.

Sucursal Porreres
Avda. Bisbe Campins, 4
Tel.: 971.64.71.17

PORRERA A LA MERIDIANA

Adrià Domènech

Porrera per la independència – ANC

A partir d'aquest número del *Llum d'Oli*, iniciem una nova secció permanent *DE PORRERA A PORRERES*, amb la col·laboració del nostre poble germà. Una bona manera de conèixer-nos millor. El consell de redacció volem donar les gràcies als membres de l'Ajuntament de Porrera per la bona acollida que ha tingut la nostra idea i desitjam que sigui per molts d'anys.

El passat 11 de setembre, Diada Nacional de Catalunya, un autobús ple de gent sortia de Porrera, anava carregat amb 55 porrerans i porreranes. En aquell autobús es respirava un grapat de sentiments diversos, des de l'alegria i l'energia que transmetien aquells somriures que es dibuixaven a les cares de la gent, fins als petits nervis que genera la responsabilitat i les ganes de canviar les coses, de saber que estàs escrivint i fent història de la mà de la teva gent i el teu poble.

Un cop arribes a Barcelona i baixes de l'autobús te n'adones de lo "bèstia" que es tot plegat, del volum d'organització que es neces-

sita per que tot surti tant bé i calculat com cada any ha sortit i, sobre-

tot, te n'adones de la força més gran i indestructible que hi ha en aquest món, **la il·lusió**.

Per aquest motiu es parla de la revolució dels somriures. Per que és gent de totes les edats, de tots els estatus socials, d'origen divers, de llengües diferents, però amb un tret bàsic comú: el somriure i la il·lusió de saber-se partícip del canvi de rumb que van prenent les coses, perquè si el poble empeny és possible canviar les coses per molt que costin, simplement cal no defallir quan sembla que tot està perdut i aprofitar l'energia de tothom; cada dia en som més, i és que quan la il·lusió només se la pot combatre amb prohibicions i tribunals constitucionals fets a mida, és senyal de que estem guanyant aquesta batalla.

Per acabar, volem aprofitar per donar una abraçada immensa als nostres germans de Ses Illes, celebrem el canvi de rumb que hi ha hagut a les últimes eleccions passades, esperem que les polítiques d'aquest Partit Popular ja passin a la història i, sobretot, sobretot, sobretot, desitgem que aquest agermanament dels nostres pobles perduri i cada any puguem gaudir-lo a banda i banda del Mediterrani.

El pròxim 27 de setembre (27S) hi ha les eleccions al Parlament de Catalunya. Ja veurem que passa... res està guanyat! Però, passi el que passi, el més important és que el debat està a l'agenda del dia a dia. Ja no es tracta ni d'un tabú ni d'una utopia com podien fer creure fa només uns anys enrere; mai abans com ara ho havíem tingut tant a prop, i és que quan un poble comença a caminar cap a un objectiu clar i valuós per la seva gent

ningú el pot aturar (només la seva pròpia gent, si fos el cas).

Des de l'assemblea "Porrera per la Independència" no ens amaguem pas dels nostres objectius, i donem ple suport a les dues llistes independentistes que es presenten a les pròximes eleccions, tant la de Junts pel Si, com la de la CUP-Crida Constituent, i esperem que el dia 28 de setembre tinguin majoria al Parlament Català.

floristeria i jardineria

CanMurtó

COMPOSICIONS FLORALS
PER A NOCES, COMUNIONS
I TOT TIPUS DE CELEBRACIONS

C/ Sa Galla, 92 - 07260 PORRERES
Tel. 971 647 053 - Mòvil. 689 689 667
Fax. 971 647 053

Bar Pub

ES FAROLET

MIQUEL ROSSELLÓ JULIÀ NOU CAP DE PROTOCOL DE LA PRESIDÈNCIA DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Llúcia Salleras Julià

Ens trobam un diumenge de tard. M'espera a l'Escrivania amb un cafè amb llet damunt la taula i dos mòbils, que no perd de vista, per si rep alguna cridada urgent que hagi d'atendre.

En Miquel, nascut a Porreres l'any 1975 és, des del passat mes de juliol, el nou Cap de Protocol de la Presidència del Govern de les Illes Balears, lloc que fins fa un any va ocupar l'històric Albert Candela.

Vaig coincidir amb ell durant uns anys a l'Ajuntament de Porreres, de 2003 a 2007. De treballar a les oficines, va passar a ser regidor en dedicació exclusiva, gestionant les àrees de Festes i Joventut. Record con si fos ara la seva capacitat de feina. Persona creativa, sempre trobava una alternativa innovadora a l'hora d'organitzar qualsevol activitat, per insignificant que fos. I tot anava perfecte! Per això, no em va sorprendre gens quan va començar els estudis de protocol.

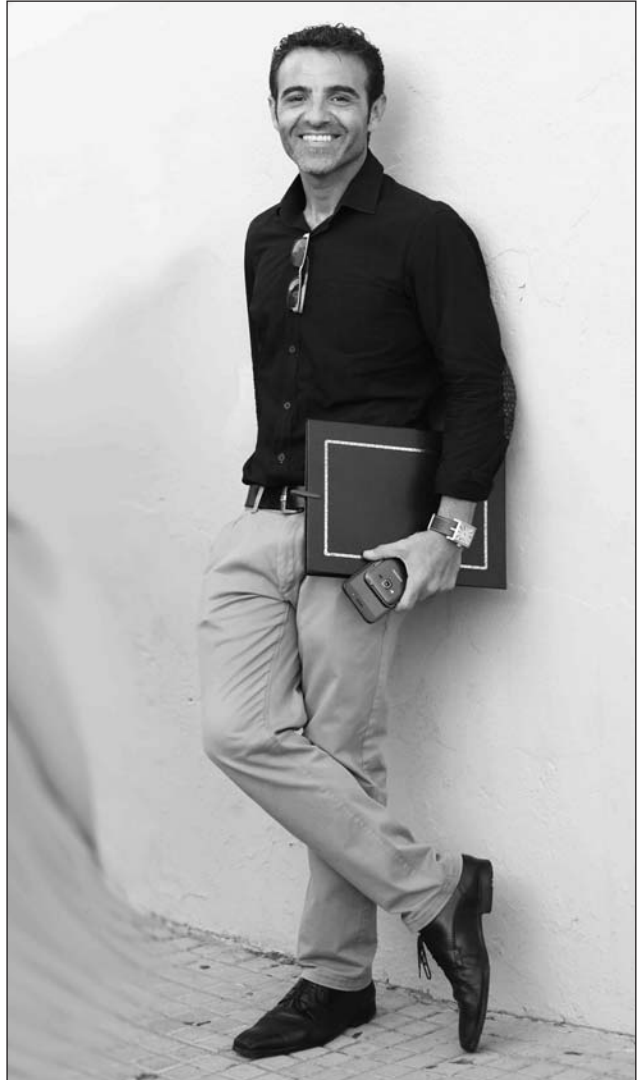
Grau Oficial en Protocol i Relacions Institucionals, per la Universitat Camilo José Cela de Madrid, amb la primera promoció que obtingué títol oficial reconegut, el 2008 començà a treballar a la Conselleria de Turisme com a tècnic en promoció, encara que sempre feu tasques de protocol. En 8 anys ha passat per 7 Consellers, de tots els colors polítics. Actualment, és el responsable de protocol de la Presidenta, Francina Armengol.

Ll: *Ens pots explicar en què consisteix la teva feina?*

M: Som el responsable d'organitzar i coordinar l'agenda i els actes als quals assisteix o organitza presidència, en relació a tot el que fa referència a la part protocol·lària. Al departament hi treballem jo, 4 persones a protocol i 3 a relacions públiques.

Ll: *Quines tasques corresponen a relacions públiques?*

M: Felicitacions, condols, minuts de silenci,... també es contesten cartes del ciutadans.

Ll: *Què pot demanar una ciutadà a la Presidenta?*

M: Qualsevol cosa. N'hi ha que demanen fotos firmades o un pin.

Ll: *Què és el que t'ha cridat més l'atenció d'aquesta feina?*

M: El que canvien les autoritats quan les tractes. I ho dic en sentit positiu. Com més alt és el seu càrrec més properes són.

Ll: *En qualsevol feina hi ha coses que ens agraden i algunes que canviariem. Quines són en el teu cas?*

M: El que més m'agrada és que les tasques són molt variades, no hi ha cap dia igual als altres, tot són reptes nous. Això mateix es pot convertir en un aspecte negatiu, perquè hi ha moments puntuals en que s'ha de suportar molta pressió, s'han de decidir canvis amb els mitjans que es tenen i això no sempre és fàcil.

Ll: *Pregunta obligada a un expert en protocol: podem menjar costelles amb les mans?*

M: La veritat és que són més bones! No obstant, si no saps com ho has de fer, has d'esperar a veure com les menja l'amfitrió i imitar-lo.

Ll: *Tens tendència professional a mirar què fa la gent?*

M: Si que m'hi fixo però no faig comentaris.

Ll: *Explica'ns alguna anècdota que t'hagi passat.*

M: Quan estudiava a Palma, els professors que eren els caps de protocol dels les diferents institucions insulars, convidaven els estudiants als actes que organitzaven, per fer pràctiques. Un d'aquests era la Copa del Rei de vela i assistíem a l'entrega dels trofeus als guanyadors. Si algun d'ells no hi era, ens tocava sortir a nosaltres a recollir el premi, perquè feia molt lleig que la Reina es quedàs amb el trofeu a la mà i no anàs ningú a recollir-lo. Una vegada, la Reina Sofia, pensant que era un esportista estranger em demanà: - *Where are you from?* I jo li vaig contestar: - *Soy de aquí, soy estudiante!* Però es veu que no em va entendre perquè va repetir: - *Where are you from?*

La Reina Sofia és una dona molt propera. El dia de la recepció oficial dels Reis a la Societat Civil d'aquest passat mes d'agost, em va voler conèixer.

Ll: *T'agrada anar al cinema?*

M: Darrerament m'he aficionat a anar a veure pel·lícules en versió original. La darrera que he vist és «Mientras seamos jóvenes» en anglès i subtitulada. Ara bé, tenc tan poc temps per tot que hi vaig poc perquè el primer per mi és estar amb els amics.

Ll: *Dediques temps a llegir?*

M: El que puc. M'agraden les llibreries físiques i, aprofitant algun viatge a Madrid vaig a «La Casa del libro», que és l'únic lloc on hi ha més de dos llibres de protocol. El darrer que hi vaig comprar és *Las buenas maneras* de Carmen Cuadrado.

Ll: *Què has après llegint aquest llibre?*

M: Que al final l'educació està per davant de tot. Si et saps comportar en públic no tindràs cap problema.

Ll: *Portes bé el fet de viatjar tant?*

M: Són viatges a contra-rellotge. No acabes gaudint del lloc on vas. Els horaris són molt atapeïts i al final acabes rendit a l'hotel.

Ll: *Ja per acabar, quin seria el millor acte de protocol per dirigir?*

M: El proper Dia de les Balears, que per a mi és un repte. Hi he col·laborat durant 8 any i enguany em tocarà dur el cap endavant. També m'agradaria molt coordinar els premis Princesa de Asturias. I com a oci m'encantaria anar a veure la coordinació i organització d'actes lúdics que no són institucionals com per exemple els Premis Goya.

Espipellades:

Un llibre: *Brúixoles que busquen somriures perduts* d'Albert Espinosa.

Un color: El negre.

Un plat: La pasta.

Un esport: Entrenament funcional a espais i llocs públics.

Una mania: L'ordre.

Un defecte: Caparrut.

Una virtut: Lleial i discret.

SABEU QUE...

Joan Barceló, *Capeller*

Sabeu que... hi ha qualque membre de Protecció Civil de Porreres, que vol comandar més que els Municipals? *Urooooo !!*

Sabeu que... a les festes de Sant Agustí d'aquest any no ha estat necessari protegir la població felanitxera amb cordons policials i tanques, com en anys passats? *És que aquests governants d'ara són una monada de bons al·lots.*

Sabeu que... a la ridícula i penosa Diada de Mallorca, tal com la coneixem i celebrem, sembla ser que li queda poc temps de vida? *Ja era hora. A veure que arribarem a fer!*

Sabeu que... ja que hi som també podríem canviar l'himne? *I que voleu? No m'agrada*

Sabeu que... aquest nou Govern Balear no m'acaba de convèncer? *Hui ..bui...bui!! S'assembla massa als anteriors pactes. I ja sabem el que ve a darrera d'un mal Pacte.*

Sabeu que... una de les missions fonamentals del Govern espanyol és evitar i empobrir la democràcia? *I vennguaaaa! Això sí, tot legalment.*

Sabeu que... el Museu de Porreres ha de mester mà de metge? El manteniment "low cost" és més que evident. *O per ventura el que s'hauria de fer és repensar-se el Museu?*

Sabeu que... l'estat de conservació del patrimoni arqueològic (en general) i el del poblat talaiòtic del Pou Salat (en particular), deixa bastant que desitjar? *L'abandó és total i absolut.*

Sabeu que... a la Via lliure a la República Catalana del passat 11 de Setembre, així com en les darreres edicions de la Diada, hi tornava haver representació porrerenca? *In... inde... inde.. pendèn.. cia!! In... inde... INDE-PENDÈN-CIA !!!*

Sabeu que... la Presidenta Armengol va anar a Madrid a pidolar quatre euros, i va tornar amb la coa enmig de ses cames? Això sí, li regalaren una senalleta plena de bones intencions. *Ab!! I gràcies pel descompte de resident!!*

Sabeu que... a "La España UNA", pot ser li quedin quatre mesos? I qui diu quatre mesos, diu quatre legislatures o quatre segles. *Pse? No te'n fiis.*

Sabeu que... Europa (bressol de civilitzacions) ha tornat a mostrar el llautó de valent? Aquesta vegada amb la gestió del drama humanitari que estan patint els exiliats/emigrants/refugiats de l'Orient Mitjà que fugen de la guerra, l'opressió i la injustícia. *Pareix mentida. Els hauria de caure la cara de vergonya!! Han fet oi. Per a que collons serviu, colla d'ineptes ?*

Sabeu que... el PP i les seves maneres de governar han fracturat i dividit greument Espanya? El PP a un costat i tots els altres, a l'altra banda. *Que va, home!! Si Espanya sempre ha estat fracturada.*

Sabeu que... fa prop de dos-cents anys a Porreres hi (con)vivien trenta tres capellans? *Just ara, que només són dos... i no s'entenen gaire!! Ora pro nobis. Amen.*

Sabeu que... aquesta legislatura pot ser definitiva per solucionar el tema de la fossa de la Guerra del 36, que hi ha localitzada al cementiri de la vila? O ara, o mai!! De moment s'estan movent papers. *A veure quan comencen a moure terra d'una vegada!!*

Sabeu que... em fa enveja la valentia i la dignitat dels separatistes catalans a l'hora de reclamar allò que és seu? *Crec que fariem bé els balears de prendre exemple!!!*

Sabeu que... ja començ a estar cansat de picar allà mateix i sermonejar inútilment? *Un dia d'aquests, bo deixaré anar.*

DE PORRERES A STRANDHILL (IRLANDA)

Jaume Rosselló Tomàs

De Porreres a Strandhill amb músics i per fer música. Aquest fou el fil conductor que ens uní a tots els que tocàrem l'onze de setembre passat a Sligo, una petita ciutat molt aprop d'on viu el nostre amic amb arrels mallorquines i futur irlandès, Felip Carbonell.

Aquesta història s'inicià fa un grapat d'anys quan en Felip, juntament amb na Cati Lull i en Toni Amenqual iniciaren un projecte musical anomenat *Camamil·la*. Posteriorment va sorgir el grup *Tumbet* al qual, per circumstàncies de la vida, hi acabàrem tocant tres porrerenes: en Toni Servera, en Tòfol Font i jo mateix. Amb *Tumbet* vàrem repartir música per Mallorca, regada amb els poemes que en Felip ens havia convidat a tastar.

Després d'un llarg parèntesi de més de 20 anys, a principis de maig vàrem presentar el disc «Els Colors del Temps» a l'Auditori de de Porreres. És un doble CD amb cançons d'en Felip Carbonell, un interpretat amb els músics mallorquins i l'altre amb els seus companys irlandesos. A l'escenari pujaren Kieran Quinn al

piano, Anna Houston al violoncel, Ray Coen a la guitarra i les filles d'en Felip, Maria i Deia.

Poder repetir el concert a Irlanda era un somni que el passat mes de setembre es convertí en realitat. En bon dimecres, ens aixecàrem a les 3:30h del matí i férem un llarg recorregut per arribar a can Felip i na Rose, a Strandhill. Quina llàstima! Després de tant camí ens vàrem perdre a 50 metres de ca seva i va haver de venir a cercar-nos... a peu.

Fer música a Irlanda, el país dels músics, compartint experiència amb els companys d'aquí i els amics irlandesos fou molt especial. És un país on es respiren les notes i ballen

els ritmes, la música està present en l'educació, forma part del dia a dia i el directe té un espai als pubs, a les sales de concerts i auditoris. La gent gaudeix cada moment dels espectacles i respecta i valora el fet que els músics amb les mans, amb l'aire, amb l'alè i sobretot amb el cor, impregnin els silencis amb els sons de les cançons que interpreten.

Des d'aquí vull donar les gràcies a Felip perquè en un dia tan assenyalat per una gran part del territori de parla catalana, com és l'11 de setembre, davant d'un auditori ple de gom a gom d'irlandesos, dedicàs una part del concert a parlar-los de la nostra llengua i la nostra cultura, amb el teló de fons de l'estelada com a símbol de la nostra lluita contra la imposició. El públic, que escoltava les cançons interpretades en català i que es va atrevir a cantar alguna estrofa, va atendre les explicacions amb interès i amabilitat. Gent tan considera és la que voldríem tenir aquí enlloc d'alguns dirigents que no saben o no volen saber qui som i d'on venim.

VAIG PUJAR AL CAPDAMUNT DEL KILIMANJARO

Sebastià Salom Mas, rector de la parròquia de Porreres

Els mallorquins aficionats al senderisme o al muntanyisme solen començar primer amb excursions dins l'illa i amb petites escalades a la Serra de Tramuntana. I després, a poc a poc, van ampliant la seva experiència més enllà de la Roqueta amb rutes més llargues i a cims més elevats.

Però el meu cas és totalment l'invers. Llevat d'algunes excursions fetes quan estudiava en el Seminari, el meu baptisme de foc va ser la pujada al Kilimanjaro (5.895 m. d'altitud) en el mes de febrer de l'any 1974.

Després, ja a Mallorca i a partir de 1975, vaig començar a participar amb un incipient grup excursionista que es deia i es diu "Vidalba". I més tard amb un petit grup d'amics he fet distintes variants del camí de Santiago: el camí francès des de Roncesvalles, el camí aragonès, la ruta de La Plata, un tros del camí valencià i també l'afegitó des de Santiago fins a Finisterre. També he fet els darrers 350 quilòmetres de la Via Francígena, des de San Gimignano fins a Roma. I tenc les respectives credencials que ho acrediten.

No puc bravejar de ser un gran caminador. Senzillament m'agrada. I, sobretot, la meva sort és que m'he trobat amb uns amics que m'hi induïen.

Amb dues pinzellades vos contaré la meva primera gran aventura, que fou la pujada al Kilimanjaro.

Érem un grup de missioners mallorquins que residíem a Burundi i que pensàvem que seria com una inconsciència no aprofitar els cinc anys que ens havíem compromès a viure a l'Àfrica central, sense fer algunes escapades en cotxe. Així que organitzàrem un safari per Tànzania. Érem tres mallorquins i dos asturians i teníem una combi, una furgoneta coberta. Visitàrem les reserves naturals del "Serengeti", del "Ngorongoro" i del llac "Manyara". El destí final era la ciutat de Mombasa, ja dins Kenya, i banyar-nos a una platja de l'Índic. Eren uns mil

cinc-cents quilòmetres d'anada i altre tant de tornada, tot en cotxe. O dormíem a les parròquies que trobàvem pel camí o dins la furgoneta. Una possibilitat del trajecte era pujar el Kilimanjaro.

Quan arribaren a la ciutat de Moshi, als peus del Kilimanjaro, anàrem a treure els permisos corresponents a l'Oficina de Turisme, però ens els denegaren, perquè tenien els refugis tots plens durant quinze dies. I anàrem a demanar informacions i ajuda a una parròquia, situada a la falda del Kilimanjaro i dirigida per uns missioners suïssos, que es diu Maúa. La ciutat de Moshi es troba a uns cinc-cents metres d'altitud i la parròquia de Maúa es troba ja a uns 1.900 i així ens podríem estalviar algun dia de marxa. Sopàrem i dormírem a la casa dels suïssos i ells ens proporcionaren un guia i tres portadors. D'aquesta manera el nostre guia es comprometia a pactar amb els altres guies oficials que trobaria en els refugis i donar-los si fos precis una propina per aconseguir fer-nos un lloc, encara que haguéssim de dormir de dos en dos a una mateixa llitera. Dit i fet!

El primer dia de pujada va començar entre plataners i camps de cultiu per dins una zona molt poblada i semblant a l'hàbitat de les nostres parròquies de Burundi. Després entràrem dins un bosc amb arbres molts alts i una vegetació molt espessa, on en ple dia quasi feia fosca. Era una autèntica selva tropical. I finalment, a poc a poc, desapareixia el bosc i arribàvem a un terreny pedregós amb vegetació baixa. Tot això, amb una pujada contínua, sempre a peu pla, però vaja quina pujada, com més anava més empinada. Un poc abans d'a-

rrivar al refugi contemplàrem ja el cim del Kilimanjaro tot nevat. Lluïa un cel blau intens sense cap núvol. A Moshi hi havíem trobat calor de ple estiu, a Maúa la temperatura era com de primavera i ara, en arribar al refugi, hi feia un fred rigorós d'hivern. Faltava poc per pondre's el sol.

El refugi, on passàrem la primera nit, era el segon refugi de la ruta oficial, és a dir que tota la gentada d'alemanys, anglesos, americans, japonesos, etc..., amb els quals ens hi trobàrem i que sumarien una bona cinquantena, hi havien arribat per un altre camí, perquè ja duïen dos dies de ruta i havien passat la nit anterior al primer refugi. La nostra ruta venia a ser com una espècie de drecera clandestina.

Els refugis eren uns edificis rectangulars amb dos pisos de lliteres de fusta a cada costat, on hi cabien per ventura una vintena de persones. Les parets, com el sòtil, eren de llauna ondulada. Per calefacció un foquet de llenya cremava a l'interior amb una xemeneia. Ni llum, ni aigua, ni fogons. Cada expedició duia els seus instrumentals i els seus queviures. Els excusats eren unes latrines rudimentàries a l'exterior. El guia ens preparà una sopeta calenta i anàrem a dormir.

El segon dia un dels mallorquins, en Cecil Buele, que havia torçut un peu el dia anterior, va decidir molt a pesar seu quedar-se en el refugi i esperar-nos-hi fins al nostre retorn. Hauria estat molt

arriscat continuar caminant amb el peu adolorit. I els altres reprenguérem el nostre camí amb les motxilles a l'esquena. Al principi el paisatge era com el del final del dia abans, pujant entre roques i caminets de pedres. La vegetació cada vegada s'anava tornant més escassa. Ben aviat arribàrem a una gran explanada, amb l'immens Kilimanjaro al fons, a la nostra esquerra, i un altre gran cim, no tan alt però més esquerp, que s'aixecava a la nostra dreta. Als peus del Kilimanjaro destriàvem un puntet lluent que ens digueren que era el darrer refugi, abans de la pujada definitiva.

I què ho va ser de llarga aquella explanada! Com més caminàvem semblava que el refugi s'anava allunyant encara més. Les nostres passes es tornaven lentes i els nostres alens més feixucs. Les aturades per descansar s'anaven fent més freqüents. I ens anàvem passant, alternativament, amb les altres expedicions que feien la mateixa marxa i necessitaven, com nosaltres, aturar-se de tant en tant a descansar. Adesiara una creu dibuixada en terra amb pedres compostes i una inscripció amb pedretes més petites ens recordava que anteriors expedicionaris no havien superat el mal d'altura. El cim del Kilimanjaro arribava prop dels sis mil metres i aquella explanada tal vegada rondava els cinc mil.

Quan, a la fi, arribàrem al darrer refugi, ben aviat la boira baixa ho havia envaït tot. Devien ser les quatre del capvespre. Ens ajaguérem tot d'una a les lliteres. Més tard sortírem a fer dos estiraments i mentrestant el nostre guia, en Paulo, ens preparà un te calent. Ja ens ho havia dit ell, abans de partir, que no tendríem gana. El nostre aliment bàsic eren fruits secs: prunes, panses i bessons. Devers les sis ja ens disposàvem a dormir, perquè no hi ha crepuscles a la línia de l'equador i, en pondre's el sol, la fosca cau

Kilimanjaro. Maua L'expedició al complet

com una cortina. Duia dos parells de calcetins i bosses de plàstic pels peus, amb tota la roba possible posada, també uns guants amb dos dits foradats que em deixaren els suïssos, i els sacs de dormir i les mantes que els portadors havien pogut transportar. El fred era intens. No record haver-ne patit tant mai. Se sentia siular el vent a defora.

A la una de la nit tocaren diana. Tots ens aixecàrem, també tots els altres estrangers amb els quals compartíem refugi. Cada grupet s'organitzava amb el seu guia. El nostre ens va fer deixar les motxilles. Només ell duria la seva. Les recolliríem a la tornada. Nosaltres en tendríem prou amb un bastó a una mà i una llanterna a l'altra. A la motxilla hi posàrem les coses més indispensables: una cantimplora d'aigua gelada, una botelleta de whisky tanzanès, dues bossetes de fruits secs, unes pastilles de no sé quin medicament per cas de casos, una màquina de fotos, la filmadora Super-8 i unes piles de recanvi. Els portadors ens digueren que, si no els necessitàvem, es quedaven en el refugi. I s'hi quedaren.

Tots els expedicionaris anaven equipats des de la punta dels peus fins a les orelles: botes d'escaladors, calçons gruixats,

anoracs siberians, passamuntanyes de qui sap quin pèl... Nosaltres, en canvi, fèiem llàstima. Jo duia unes espadenyes de tennis, un anorac d'allò més prim i els guants i la gorra de punt que em deixaren els suïssos.

La pujada era per un caminó serpentejat enmig d'una gran rosseguera de pedres. Per sort no havíem de trepitjar gel, perquè ens digueren que feia més de nou mesos que en aquella zona no hi plovia. Començàrem fent una aturada cada vint o vint-i-cinc passes, un poc més amunt l'aturada havia de ser cada deu o dotze passes, i així seguint... Uns expedicionaris es quedaven asseguts un temps llarg, uns altres desistien i tornaven enrere. Primer un dels dos asturians, en Fernando, i un poc després l'altre mallorquí, en Jaume Ribes, renunciaren a seguir pujant i acordàrem que ens esperarien en el refugi. El guia ens deia que aquell dia la respiració se li feia més difícil que en ocasions anteriors i ens insinuava que també nosaltres ho deixàssim córrer. L'altre asturià, en Yayo, em digué: "Què feim?" I jo li vaig respondre: "No pots pujar tu? Doncs, continuem fins que el cos aguanti". El guia, a un moment donat es va llevar la motxilla i me la va donar perquè la

dugués jo. Me la vaig posar a l'esquena, però no havia caminat encara quatre o cinc passes i em vingueren vòmits. Li vaig fer senyes que no podia dur-la més i que si tampoc la podia dur ell que la deixàs en terra i ja la recolliríem a la davallada. Però ell se la tornà col·locar a l'esquena. Tot això amb una fosca espessa que es podia tallar amb un ganivet.

Caminàvem a pas de tortuga, il·luminant amb la llanterna el lloc on havíem de posar els peus per un caminet que es feia cada vegada més empinat, cap amunt cap amunt, amb neu petrificada a cada costat. I a mesura que començava a clarejar, el paisatge es tornava meravellós.

Coronàrem el cim un poc abans de les sis, a punt de sortir el sol, esplendorós. Entre nosaltres i el sol s'estenia com un immens llençol de cotó. Mirant el sol, a la nostra esquena hi quedava el gran cràter del volcà, ¿d'un quilòmetre de diàmetre? ¿o més? No ho sabria dir. Allà dalt no s'hi podia estar de fred. Em llevava un pic i un altre els guants per fregar-me les mans i els dits congelats. Intentava filmar, però la filmadora semblava anar massa lenta. Vaig canviar-li les piles, però

la Super-8 semblava que no tenia forces ni amb les piles noves. Vaig pensar que la filmació no sortiria bé. Dos mesos després, quan vaig rebre les pel·lícules revelades, vaig veure que m'havia equivocat: la filmació donava fe que havíem arribat al capdamunt. Era tant el fred i tanta la meva preocupació per filmar, que no vaig parar esment a on estampaven la firma els supervivents. I, empesos pel fred i pel guia, ben aviat iniciàrem el descens.

Davallàvem a poc a poc, però sense aturades. Ens creuàvem amb gent que encara pujava i altres que esperaven, asseguts, a recobrar l'alè.

Férem una breu aturada en el refugi per a prendre un altre te calent, dues galletes i dos bessons. Carregàrem les motxilles i tornàrem partir. No record detalls de la baixada. En arribar al refugi següent, s'ajuntà a la nostra expedició el company que havia torçut el peu dos dies abans, ja visiblement restablert de la torcedura. I per avall s'ha dit. A posta de sol, no sé els altres, però jo ja em movia com un autòmat, amb els genolls esbraonats i amb les plantes dels peus adolori-

des. Arribàrem a la parròquia de Maúia amb fosca ben negra, quan serien les onze bones. Sopàrem de calent en el menjador dels capellans. Ens dutxàrem i ens curàrem com poguérem les bòfegues de les plantes dels peus. I, sense més romanços, anàrem a dormir a un lletet ben acomodat amb llençols nets i matalàs. Quin goig!

La pujada oficial al Kilimanjaro que, des d'un hotel situat a uns 1.000 m. d'altitud, se solia fer en cinc dies, tres per pujar i dos per davallar, nosaltres l'havíem fet en tres: dos per pujar i un per davallar. Cavallet quan eres jove!

I al dia següent continuàrem la nostra marxa en cotxe fins a Mombasa. Un bany a la platja ens ajudà a cicatritzar les bòfegues. Però un dels meus dits d'una mà persistia engalavernat i insensible, com si estigués congelat, i així fins que arribàrem a Burundi.

Algun temps després vaig saber que el Diari de Mallorca havia publicat un reportatge sobre els primers mallorquins que havien pujat al Kilimanjaro. No sabien que jo hi havia pujat abans que ells.

S'estanc

Cafè - Restaurant

Carrer Palma, 29
Tel. 971 56 05 23
Vilafranca de Bonany

**PAPERERIA
ALMOINA**

*Llibreria
Fotocòpies
Objectes de regal*

C/. Almoina, 10
Tel. 971 16 80 19

i ara, Solarium

Non Estil
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

UNISEX	
PERRUQUERIA	ESTÈTICA
extensions	depilacions
tallats de moda	neteja cutis
tints	decoració d'angles
banys de color	tint de pestanyes
tota casta de metxes	moldejats de pestanyes
moldejats	massatges
desarriats	manicures
recollits	pedicures
núvies	maquillatges
comunions	
etc...	

**obert de dimarts a divendres de
9 a 12 i de 15 a 20 h
dissabte tot el dia**

C/ Passaratx, 114
Tel. 971 166 646 - PORRERES

PASTÍS DE FORMATGE TENDRE AMB FIGUES

(SENSE FORN)

Maria Antònia Sureda (recepta) i Pere Muntaner (fotografia)

Ingredients per a 10/12 persones:

De la base:

150 g de galetes Maria

70 g de mantega fosa

Del farciment:

600 g de formatge tendre sense sal

250 g de nata per muntar

150 g de llet

120 g de sucre

6 fulls de gelatina

figues fresques

Preparació:

Triturau les galetes i mesclau-les amb la mantega fosa fins aconseguir una barreja arenosa. Folra la base d'un motlle desmuntable de 24/26 cm de diàmetre amb aquesta preparació. Premeu bé amb els dits per distribuir-la de manera uniforme. Posau el motlle dins la gelera.

Tallau els fulls de gelatina amb unes tisores i posau-los en remull en aigua freda durant 8 minuts.

Escalfau la llet (no ha de bullir, però que sigui ben calenta). Dissoleu-hi la gelatina (prèviament espremu-da amb les mans). Deixau refredar la llet fins que sigui tèbia i colau-la. Mesclau-la amb el formatge i afegiu-hi el sucre. Triturau la mescla fins que sigui ben fina.

Muntau la nata i incorporau-la a la preparació anterior amb moviments suaus de dalt a baix que permetin l'entrada d'aire. Abocau la mescla dins el motlle i allisau la superfície. Guardau el pastís dins la gelera fins l'endemà.

L'endemà, tallau figues a rodanxes no gaire primes i distribuïu-les damunt el pastís. Serviu-lo talment o amb un poc de gelea de figues per damunt.

Anàlisis Clínicas

Antònia Sastre Barceló
Farmacèutica

Consulta: Dilluns i dimecres
de 8:30 a 10 hores

Carrer l'Almoina, 49
Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas, Asisa-Muface, Agrupació Mútua,
Axa-Mare Nostrum, Imeco-Caja Salut, Groupama, L'Aliança, Novomedic...

Festa de Monti-sion 1940

D'esquerra a dreta: Toni Nicolau Riera *Mates*, Jaume Nicolau Mora *Farrí*, Benet Palerm Barceló *de ca i n Palerm* i Toni Barceló Nicolau *Porquera*.

(Fotografia cedida per Maria Nicolau Melià)